

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Ερωτ. II 14/1970*

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Ν. Ε. Ο. Χ. Ε. Ρ. Ι. Ο. Ν.*...
(παλαιότερον ὄνομα: ...*Τ*.....), Ἐπαρχίας... *Λ. Ε. Υ. Κ. Α. Δ. Ο. Σ.*
Νομοῦ... *Λ. Ε. Υ. Κ. Α. Δ. Ο. Σ.*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Βεράκιος*
Κωνσταντῖνος... ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Νεαχωρίου... Λευκάδος*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *Τ. ἑξ. ἔρα*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... *Θεόδωρος... Βαγενάς*.....

ἡλικία... *82 ἐτῶν*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Δ' τὰ ἔως ὠκ-*

λαιού Δημ. ΣΧ. Τελείωσις τοῦ κατωφύγιος... Νεοχωρίου
Λευκάδος.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... *ΔΟΗΝΩΝ*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; (*Διδ. ὠροράν*): "*Ζ. ἑ. β. α. α.*"... "*Δ. ἑ. α. α.*"
"*Πολεμικὴ... καὶ ὠροράν... ἡ θερίτ. χωρίον... ὠροράν*"
- Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Αἱ β. ὠ. α. α. ἑ. α. α.*
εἰς τὴν κοινότητα Νεοχωρίου καὶ αἱ ὠ. α. α. ἑ. α. α. ἑ. α. α. ἑ. α. α.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Ἐ. ἑ. α. α. ἑ. α. α. ἑ. α. α. ἑ. α. α. ἑ. α. α.*
καὶ μοιρᾶται μετὰ τῶν τέκνων ἢ μὴ διαθήκεται

†. Διὰ τοῦ Π συνεχοῦνται ἀποκαθαρμίδαι εἰς τὸ γυμ-
νασιον.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *«Οἱ εἰσὶ τ. ὡς εἰς τὴν γεωργίαν»*

2-3. μόνον. ενεργούν. διαφανήτως. καὶ ἀποδοθέντα.

- 2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εἰς τήν γεωργίαν; ἡμετέρη μαθηταί τεχνίται δὲν ἔδιδραρχον.

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηριῶν· ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ με δόλοκληρον τὴν οἰκογενεϊάν των ; *εἰς τὰ μεγάλα*

τοῦ φρονεῖν ἰσχύον· εἰς τὸ γινώσκον· χωρὶς αὐτῆς καὶ οὐδότητος.
διέμενον· εἰς τὰς οὐκ ἰσχύοντων· ἐκ αὐτοῦ καὶ ὁ ἕλεος. ¶

- 2) Πώς έκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.). ἀέμιθροι Ποια ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Μαλλον θα χωρει αλλα και οι ανθρωποι.....

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) *Εἰς εἶδος.*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργαταί ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερίσµα, τὸ ἀλώνισµα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀµοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμεροµίσθιον εἰς χρῆµα ἢ εἰς εἶδος ;

ἔχρηται μοι οὐνοῦ ἐργάζεται καὶ ἐδοχάσατο. Μετέ-
φερον τὰ ὕδατιν ἐν τῷ οὐρανῷ. ἔδωκεν τὰ μέλας τῆς γῆς. Π

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Δ.Ε.Ν. Ἐχρησιμοποιοῦντο*

60m p. r. d.

- 6) α) Οι νέοι και αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; ... *Εἰς τὴν ἀθλίαν τὴν Αὐαρινανίαν*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται. *ἐπ. ἡ. γ.* ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.;

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

⁷ Ἐλιδ. α. ι. καν. 20 μ. ε. ζωϊκὴν . . . καὶ βοθρὸν . α. ι. βοθρὸν β. ἀ. τ. κιν.

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας ; .. τὸ 1870 π. 1950 ..

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; ... *Π. Δδ. Λαῦ. ἔτος. 1955.*
(ὁ δα. τὴν... θεδινὴν διερμ. εἶται τῆς Κοινότητος).

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;
Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ ; τὸ βιθιανὸν ἄροτρον πρὸ διφτέρου
ἔχρησάντο φοιτεῖστές τοῦ σχολ. μέρι...
Ἡ προμήθεια αὐτοῦ ἐγένετο ἀπὸ τῆς Λευκάδας

Παραθέσσετε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού ἄρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2 5 8

3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) 'Από το 1955

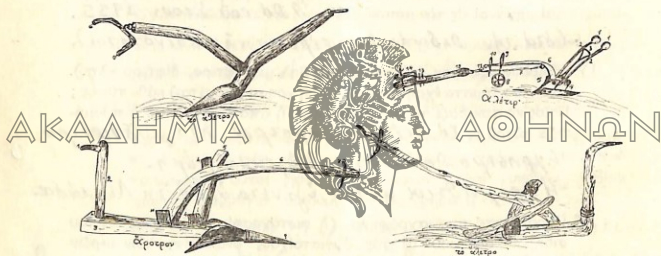
3) Μηχανή θέρεισμού Δέν. χρησιμο. φοι. έτα......

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δέν. χρησιμοποιοῦται.

5) Μηχανή ἀλωνισμού Δέν. χρησιμοποιοῦται.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Ἑλλάδος. Περ. φ. μ. ο. γ. γ. γ. α. ἀναλόμ. φ. ο. κ. α. τ. η. ἀναμ. α. ὅ. τ. η. τοῦ αὐτοῦ.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἡλιο... καὶ εἶναι μιᾶς μορφῆς... ὡς ἀνφοῦ...
εἰς τὸν... (β).
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

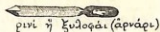
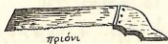
ῥεοῦ... ..

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

σκειπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφάι.....
.....

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι, ἀναλόγως.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Δύο.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Ναί.*

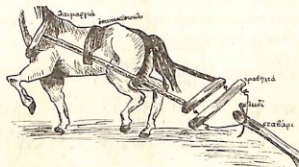
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). *Ἡ παλαιότερη μορφή τοῦ ζυγοῦ εἶναι τοῦ σημερινοῦ. Ἡ παλαιότερη μορφή τοῦ ζυγοῦ εἶναι τοῦ σημερινοῦ. Ἡ παλαιότερη μορφή τοῦ ζυγοῦ εἶναι τοῦ σημερινοῦ.*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Ἀκριβῶς ὡς ἡ εἰκὼν (β). Παριστᾷ τὰς ζεύλας.*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ἀσπίς.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *Ἀπὸ 15 ἐτίας καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ὑγιανόν.*
Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Τοποθετεῖται εἰς τὸν λαγμόν τοῦ ἀλόγου ἢ ἀνάλουτος.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

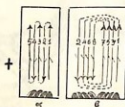
α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνθέτα εἰς τὸν τόπον σας. ... *ὄργωνε καὶ ἀρῶν τε. ἀκράς*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Περὶ ἄλόγων. Τριβοθεζέται καὶ διελκυστὰ μέτρη. ἔφαρτήματα αὐτῆς καὶ ὠροθεύεται. ὁ γυφός καὶ τὸ θιν. δέ. τὰ ἄροτρον. ὡς ἐξετέθη ἄνω.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον..... *κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία). *Πρακτικόν. ὁ ἀροτὴς εἰς τὰ κέρατα ἐδέχθη τὸ σχοινί. δι' ἄλογα ἢ ἡμιόνους εἰς τὸ αὐτὸ τῶν γῶν.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργάνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- Τὸ χωράφι ὀργώνεται καὶ ὠρμώνεται μὲ αὐλάκιας..*
ἀνοιγομένας.. κατ'εὐθείαν γραμμὴν ὡς σχέδιον. α'
- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοφάδες κ.λ.π.) ;
- Ἐγινετο καὶ γίνεται μὲ σποριάς.....*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Ναί.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον ;
- ἔτσι γίνεται ἐν ὁρισμένοις καὶ χωρίοις..*
με δὲ μίσην εὐθείαν ὡς εἰς τὸ σχέδιον ἀπέναντι.
- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὴν ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.
- ὡς ἐξήκολα.....*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *Εἰς ἑλαιο...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ἐξέρχονται καὶ γύρισμα. ἑνὸς ἑνὸς κατὰ τὸν ὀκτώβριον καὶ ἑνὸς κατὰ τὸν Νοέμβριον. Δὲν εἶχον ἰδιαιτέρας ὀνομασίας ἀλλ' ἐλέγοντο "ὀργώματα" ὅλα.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντε ἀροτριάς ἀλλὰ τὰ ὅλα διὰ τὴν ἑλαιοκαλλιέργειαν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρθῶν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐξέρχεται ἑνὸς ἑτὸς.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Γίνονται ἑνὸς κατὰ τὸν Νοέμβριον καὶ ἑνὸς κατὰ τὸν Φεβρουάριον.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *Χρησιμοποιοῦνται.*

εἰς τὸ δισάκι διὰ τὸν σπόρον.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Καθαρίζονται μὲ...*

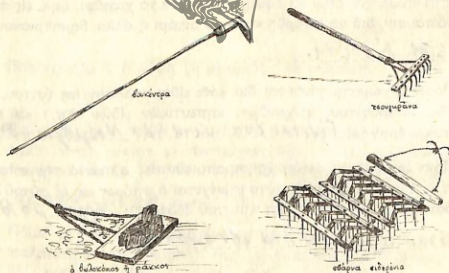
βουκέντραν......

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Οὐκ!... γίνεται.*.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

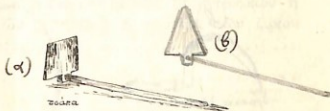
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διδ. μαχίμων καὶ μαχλιόμα. τοῦ ἔργου. χρησιμοποιοῦ-
εῖται ἡ τριτάτη. ὡς εἰς. εἰμόνα. (α). καὶ ἰχνογράφημα (β).

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν.

Δύο ἐργάτες. ὅταν λέγονται. μαχλιόμα. καὶ διὰ τοῦ
τοῦ. ὅλους καὶ καθαρίσει. τοῦ χωράφι. ἐπὶ τὸ ἔργον.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους. Τὰ ἐργάτα. ὅταν λέγονται. μαχλιόμα. καὶ διὰ τοῦ

μαχλιόμα. καὶ διὰ τοῦ. ὅλους καὶ καθαρίσει. τοῦ χωράφι. ἐπὶ τὸ ἔργον.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. Τὰ ἐργάτα. ὅταν λέγονται. μαχλιόμα. καὶ διὰ τοῦ

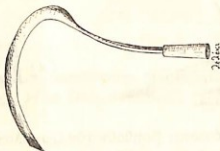
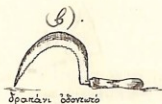
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων. ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Διὰ τοῦ. ὅλους καὶ καθαρίσει. τοῦ χωράφι. ἐπὶ τὸ ἔργον.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Ἀρεωδαίνει ὀδοντωτό.*
ὡς τὸ εἰκονιζόμενον ἐν ταύτῃ (β)......

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Ἡ το. μαλ. εἶναι ἐν χρήσει. ἂν δὲ καλεῖται τὸ ὀδοντωτὸ δρεωδαίνει.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μὲ το. ἰδίῳ ὡς ζωτήρῳ δρεωδαν. ἔσχατος δὲ τὸ τριφύλλι εἰσάγει ἢ εἰκονιζομένη μὲ δόξα ὁμοίως μὲ πλατυκρήρι (σελὶς 17).*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *ὀδοντωτή*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Μὲ γύλον. Ὁδῶς ἀκριβῶς ἢ λαβὴς τοῦ ὀδοντωτοῦ δρεωδαίνου ὡς ἐν τῇ (β). Ὁ σκελετὸς ἐκ βίβρου δὲν εἶχε ἰδιαίτερον ὄνομα.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Ἡ γορά γοντο ἀκό τήν... Ζάκυνθον.....*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καί ὁ θερισμός μέ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καί ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦχι.....*

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπό τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μέ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Εἰς ὕψος... 15... ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ μέτρου.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μέ τήν ρίζαν μετά τὸν θερισμόν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Θέν εἰχον... ἀπὸ τῶν ἀνθομασίων ἀπὸ τῶν στάχυων.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καί τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Τὰ ἀπὸ θερίζουν αἱ ἴδιοι αἱ θερισταί*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Κάθε ἀπὸ πῶς... ταθεθετεῖται... μόνον τὸν χωριστά... ἀπὸ πῶς...*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. . . *λέγονται... μουντζουριάς...*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τρόπων καὶ ποίον ; *ἄνδρες καὶ γυ-
 ναῖκες. Δὲν ἤρχοντο ἐξ ἄλλων τρόπων.
 Θερισταί. Ἦσαν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ἐξ ἑξ.
 ὡς μισθοιοὶ. ὡς οἱ θερισταί.*

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μετ' ἡμερομισθίου (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ἐξοκτῆς). Ποία ἦτο ἡ αμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίου ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν).
*ἡμείβοντο καὶ ἡμερομισθίου καὶ ἀποκοπῆς.
 μετὰ εἰς χρῆμα. Τὸ ἡμερομισθίου
 ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ.*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;
*Δὲν ἔφερον τί ὥστε εἰς χεῖρας. Ἦσαν μίαν
 πλωστὴν κατὰ τὸν χροῦματος.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐφάρνυγον καὶ γὰρ εἶναι Τρίτην ἢ ἑξῆς.
ἑσπέρου.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Τοῦ θείου χρώματος.

τραγούδια δὲν ἐτραγουδοῦντο οὐτε τραγου-
δοῦνται. Μόνον τὰ καὶ ἄλλου λεγόμενα ὡς
ὡς θαυραλλὰ γὰρ τὸν "Κάτω στὰν καὶ ἡμεῖς. n

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον. Μένει ἡμεῖς καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι
ἀθέριστον. Προσέχεται καὶ τὰ σταχὰ καὶ
θαυραλλὰ καὶ εἰς τὴν θηγαίνου μετὰ
καὶ εὐρουν σταχὰ.

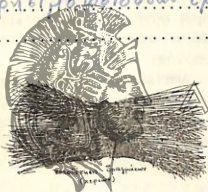
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τοῦ θείου χρώματος.
ἐγίνετο τὴν ἰδίαν ἡμέραν μετὰ τὸν θε-
ρισμὸν κατὰ τὸ ἀποχωρημένον θεό-
γευμα.

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐμὲ γὰρ τὰ χερσὶ θάλα (χεριές) 3-4.....
 Ὁ ἴδιος ὁ θεριστής ἢ ἄλλος ὠρίσω τὸν καῖνε.
 Ἐνὰ δεμάτι (μουντούρι). Τὸ δένουν ἢ.....
 μὲ σιδάριον ἢ μὲ πολλὰ ἐλάχεια μαζύ.....
 τὰ ἐλάχεια καὶ τὸν δέν σχοινί.....
 Δέν ἐχρεῖται μαθαιρῶσαν ἐργαλεῖα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πώς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἀπὸ τοῦ 1920*
κατὰ Σεπτέμβριον - Ὀκτωβρίου - Νοεμβρίου.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. *ἔχεται καὶ γίνεται μ.ε. τὸ δέντρο.*

ὡς ἀκριβὲς τὸ ἔχον σχῆμα.
Ἡ βλαστὴν αὐτὴ δέχεται.
χορτοτοσίαν

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνεθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργεια του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ναί.*

Ἡ καλλιέργεια γίνεται μ.ε. ἔχεται ὁρμώνεται
τὸ χωράφι καὶ ἐξέρχεται ὁ εἶκος. Συ-
νέθως λιπαίνεται. Κατὰ τὸν Μάϊον κό-
πεται ἢ ξηρifyνεται ἔμφασις καὶ το-π

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). *Τὸν Μάϊον μ.ε. μετὰ ξηρification (ε).*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Τὸ μύριον ὡμα αὐτῶν ἦτο ἐιδηρῶν. Ἡ δαβή
σαν. ἐν. γύλου.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τὸ χῶρον ἔμενεν εἰς τὸ χωράφι
 καὶ ζυγαροῦ. Μετὰ τὸ ἔθεναν εἰς θαλάσσην
 λεωφόρον καὶ φῶτα καὶ τὸ ἔθεναν μετὰ
 μετὰ τὸ ἔθρῳζαν ἀπὸ τοῦ ἐθρῳζαν καὶ εἶχον
 τὴν δεξιὰ μένος "μὴ ἀλλεῖς".

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
 Συνεκεντρώνοντο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς ἄλλο
 καὶ χωράφια.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν;
 Ὑπάρχει καθορισμένος τρόπος τοποθετήσεως;
 Λέγεται ἀπὸ τὸν ὄχλον τὰ δεμάτια τὰ ἐθρῳζαν
 τὸ ἑνὸς ἀπὸ τὸ ἄλλο, κυκλικῶς εἰς τὸν
 ὅσον ἰσοκαταμετρηθῶν, μετὰ ὅσον ἀπὸ τὸ
 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνί-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρά εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;
 Ὑπῆρχον ἀπὸ τὰ χωριμὸς ἐγένετο
 ἐπὶ τὸ ὅσον εἰς τὸ ἀλώνι.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ... κατασκευάζεται ἐν τῷ χω-
 ρίῳ. ἔχει μέρη. ὅσον ἔχει ἄλλα.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Οἱ περισσότεροι ἔχουν διὰ τούτους ὅσοι εἶναι
ἐἶλον ἐξ ἐπιθυμιῶν τοῦ διὰ τῶν ἐδαφάρχων τιν.
κατὰ τὴν συνέννοσιν αὐτοῦ καὶ μὲν ἡ ἀνάγκη αὐτοῦ.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχεται καὶ λήγει τὸν ἴδιον χρόνον.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ὅλα χωματάλωνοι εἰς τὸν ἴδιον ἔχει.

ἑτέρα διαφέρουσα εἰς τὸν ἴδιον ἔχει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

Καθαρίζεται καὶ ἐπαλείφεται μὲ κόπραν
βοῶν, καὶ ὁρίζεται δὲ μετὰ μὲ ἀχύρων.

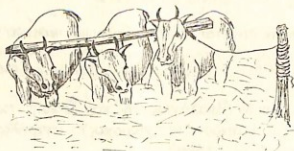
- 9) Ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁχι. Ἀμέσως πρὸ τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐτοιμά-
ζεται τὸ ἀλώνι καὶ μετὰ ἀλωνίζονται.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

ο τρόπος εἶναι ὁ αὐτός. Λύονται τὰ ζεύγη
καὶ διασπορεύονται εἰς ἄλωνα.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροπαίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλω-
νιστοῦ ἐξήμισος στῦλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάτη, βουκάτη κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗ οὗ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἀπριλῶς ὡς ἀναφέρεται ἐν ταῦθα.

ο ἐξήμισος ἐστὶ μέτρον τοῦ ἄλωνιστοῦ εἶχεν

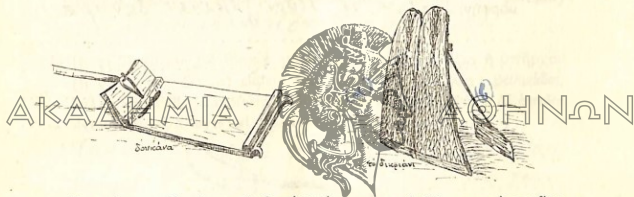
ἕως 1,30 μ.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
άλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὅποια περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἄλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἄλωνιστοῦ. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειὴ περὶ τὸν
λαιμόν ἑκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἄλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τὰ ἄλλα μὲν φέρουν τίς λεμονιές καὶ μέσχοινί
δὲ αὐτῶν συνδέονται ὥστε νὰ μὴ χωρίζουν.
Εἰς τὸ μέσον τοῦ σχοινιοῦ φανερὴν ἔστι
ἕνα ἄλλο σχοινὶ τοῦ ὁμοίου ἢ ἄλλῃ ἔκφρα-
σιν ἐν τῷ ὅτι ἀπὸ τοῦ ὁμοίου.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμολύμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
βωλόσουρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἀ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Τὸ ἄλωνιστικὸν

αὐτοῦ μηχανήμα λέγεται «δουκάνα».....

Κατασκευή: Δύο κύριες ξύλινες σανίδες ἐνω-
μέναι. Ἀπὸ κάτω εἶναι ἀκονιστῶς τομοθε-
τημέναι λευκίδες. Ἀπὸ κάτω ὑψώφει εἰς τὸ
μέσον ὑπερίθου διδορῶν χαλκῆς. Ἀπὸ αὐτὸν η

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζει μετὰ τὴν 9^{ην} ὁρμικὴν καὶ
μαρμαρᾶ τὴν 6^{ην} ἀπογευματινὴν.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφῇν):

δουκράνι ἢ διχάλι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

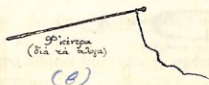
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μέ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
τους στάχυν ; ...

- 14) Ὅτε ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλάχου φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Εἶναι ὡς ἡ δουρα φλεύρης (ρ) εἰμονιζομένη.
Ἐφθάνει τὸ ξύλον τοὺς 80 ~ 100 πόντους.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Ἡ δλωνίζετο μίᾱ τήν ἡμέραν.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Δὲν ἔχουν ἰδιαιτέραν ἀποχάσειον.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπῆδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι ἔχον βέδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν

Ἐκείνοι γεωργοὶ καὶ οἱ ἴδιοι βοσκόμενοι τοὺς ἄλλους ἀλωνιστὰς.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Δὲν ὑπῆρχον.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *πὲν καλλιεργοῦνται ἐν...*

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπύλον διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀνθοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἀκαδημία

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποῖα;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας;

Ὁχι:

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωναριστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωναρισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦνται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον; δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Δίν. ἔχει ἰδιαίτερον ὄνομα.

Σωρεῖται μὲ τὸ κερδοδόχι καὶ τὸ σχῆμα τὸ εἶναι ὡς τὸ εἰκονιζόμενον (β').

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἔχει ἡμῶν ζήτησιν. Τί ποτε δὲν τοιοῦθε τοῦν ἐπὶ τοῦ σωροῦ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φυτᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. καὶ ἀρχὴ γίνεται.....

μετὰ τὸ ἀφαιρῆσαι καὶ ἀπὸ φύλλου ποδὸν ἀλγερὸν γίνεται μετὰ φυτᾶρι. Τὸ ἀφαιρῆσαι εἶναι ὡς τὸ ἀφαιρῆσαι (2). Τὸ φυτᾶρι ὡς τὸ ἐν δεξιᾷ 25 εἰς νοτιζόμενοι (8)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει) ἀνδρᾶς, γυναικᾶς εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ; Συνήθως ἀνδρᾶς καὶ γυναικᾶς.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λιχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ; Συνήθως μετὰ ἀλῶνισμα εἰς τὸν τόπον τοῦτον δὲν συνηθίζεται.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

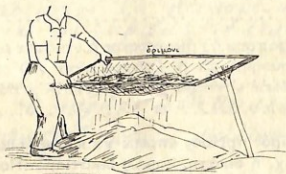
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο σαλιό δερμάτινο

κόσκινο ἢ ἀριλόγος

δερμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἡ διαφορά τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶ συνόλου γίνε-
ται ἀπὸ συναισθός μετὰ ἀρρωδῶν ἔσαν
ἐκρίβως τὸ συνόλου φέρονται εἰς τὸν
σωρόν κατὰ τὸ λιχνίσμα. Τὸ ἀρρωδῶν
τοῦτο εἶναι καταβληθέν ἀπὸ ἀνθρώπους
φυτὸν ὡς λεγεται ἀχάρι. π.

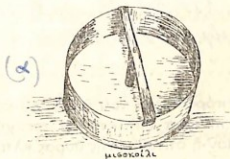
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χaráσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός ; Πῶς χάσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ἡ διαφορά τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶ συνόλου γίνε-
ται ἀπὸ συναισθός μετὰ ἀρρωδῶν ἔσαν
ἐκρίβως τὸ συνόλου φέρονται εἰς τὸν
σωρόν κατὰ τὸ λιχνίσμα. Τὸ ἀρρωδῶν
τοῦτο εἶναι καταβληθέν ἀπὸ ἀνθρώπους
φυτὸν ὡς λεγεται ἀχάρι. π.

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην. Οὐδέν.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα τῆς φωτογραφίας αὐτῶν)

Παιδαδιάτικο καὶ ἀγροφυλακιάτικο
Μέτρο. σχῆμα μυδινδρινόν. ἔξοχ. 10 οὐνίτες
καὶ ἦτο ἐκ φύλου παλαιότερον. Σήμερα θωκ-
ται καὶ τοιοῦτον ἐν παιμαρίαις τοῖς μόνον
ἦτο καὶ εἶναι ὡς θυρίδιον τὸ εἰς μόνον μέτρον

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγροὺς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Ὁ καρπὸς ἀφ' ἐθνημένης εἰς τὸ
ἐκδοτίζου γινώσκον ἐντὸς καλλίνων δάμνων.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρωνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

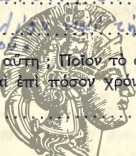
κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον ἀποθηκεύετο εἰς
τὸν ἀχυρῶνα ὃν ὁ θεὸς ἐκρίβειτο μοντὶ εἰς τὸ
ἐσθίει τοῦ γεωργοῦ εἰς τὸ χωρίον.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...
ἡ διαλογή τοῦ ἐκρίβειτο ἐσθίει ὡρὶν ἢ
χρεῖα βουῆ μὴ ἀποβῇ ἀποδοχὴ ὡς τε νῦν
εἶναι κερδοῦς.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..
κατεσκευάζον πλέγμα ἐκ σταχύων τοῦ μέ-
ρους ἐνὸς τοῦ ἐκρίβειτο τὴν ἀναρτοῦσαν ἐπὶ τὸν
τοῖχον τοῦ ἐσθίει.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)
κατὰ τὸ ἑσπέρas τῆς 23^{ης} Ἰουνίου.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;
ἐγένετο τὸ θρόνον ἔξω ἀπὸ τὸ χωρίον.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
Ἰελεῖστο φανός.

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...
Συνήθως παῖδια 10 - 14 ἐτῶν.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

Παῖδια. Δὲν τὰ μὲλουν, τὰ φητοῦν
καὶ δίδονται διότι εἶναι συνήθως ἔχρηστα
ὡς κλείσματα τῶν θυρῶν.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἡ συμμενῶν δὲν ἔχει ἰδιαιτέρα τόνον.
Τὰ παῖδια συνενοῶνται καὶ μαθ' ὁμάδας.

φέρει ἕνα ἕνα καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ
εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

γ'. Ποῖα αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχῆς, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ἀνάβεται ὁ σμῶς καὶ ἀφ' οὗ φλόγαι δια-
στέλλονται καὶ φέρονται ἀκύνετες τὰ παῖδια
καρδίως καὶ μεγαλύνοντες τὸ θεῖον χάρις
καὶ κρατῶν βεβρῶν ἄλλα ὅμοιος ὑπογράφει η

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Τί ποτε ἐξ αὐτῶν ἢ ἄλλο τι· μόνον
θανοί.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

οχι

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ